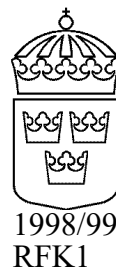

Riksdagsförvaltningens redogörelse 1998/99:RFK1

Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 1998

Årsredovisningen för riksdagsförvaltningen har vid sammanträde den 10 mars 1999 fastställts av riksdagens förvaltningsstyrelse.

Anders Forsberg

riksdagsdirektör

Lars Bergquist

t.f. förvaltningschef

Ledamöter

Birgitta Dahl, talman *Mats Lindberg (s)* *Inger René (m)*

(ordförande)

Jarl Lander (s) *Marianne Jönsson (s)* *Ingrid Burman (v)*

Harald Bergström (kd) *Knut Billing (m)* *Eskil Erlandsson (c)*

Suppleanter

Anita Johansson (s) *Per Bill (m)* *Martin Nilsson (s)*

Sven Hulterström (s) *Lars Bäckström (v)* *Chatrine Pålsson (kd)*

Kenth Skårvik (fp) *Thomas Julin (mp)*

Dagmar Åsander-Falkkloo, Kristina Lindegren, Hans Lund,
ST (TCO) SACO SEKO

Suppleanter

Jörgen Nilsson, ST Björn G:son Wess- Bertil Johnson,
(TCO) man, SACO SEKO

Direktionen

Mats Lindberg (s), Inger René (m), Marianne Jönsson (s)
ordf. vice ordf.

Föredragande i förvaltningsstyrelsen och dess direktion

Lars Bergquist,
t.f. förvaltningschef

Innehåll

1998/99:RFK1

Inledning.....	4
Organisation	8
Ekonomisk översikt.....	9
Personalredovisning.....	11
Riksdagens miljöanpassning.....	14

Resultatredovisning

Stödet till beslutsprocessen.....	15
Stödet till riksdagens ledamöter och anställda.....	21
Information till allmänheten	23
Det internationella parlamentariska arbetet	25

Bokslut

Resultaträkning (kr).....	28
Balansräkning	29
Anslagsredovisning tkr.....	31
Finansieringsanalys	32
Noter.....	34
Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	38
Förvaltningsstyrelsens övriga uppdrag	39
Revisionsrapport.....	41

Riksdagsarbetet har under det senaste årtiondet genomgått stora förändringar. Särskilt gäller det den valperiod som avslutades hösten 1998. Förändringarna har delvis drivits fram av yttre faktorer som inträdet i EU, internationaliseringen och den lavinartade utvecklingen inom informationstekniken, men förändringarna är också resultatet av ett medvetet reformarbete inom riksdagen. För att göra riksdagens arbete med statens budget snabbare, effektivare och tydligare infördes en ny budgetprocess under den gångna valperioden. Samtidigt lades budgetåret om till kalenderår. Uppläggningsen av riksmötet har också ändrats för att öka flexibiliteten i arbetet och skapa bättre möjligheter för ledamöterna att hinna verka bland väljarna. Utskotten arbetar alltmer med uppföljning och utvärdering av riksdagens beslut och revisionen har fått ökade resurser.

Utveckling av riksdagsarbetet

Riksdagsarbetet måste ständigt utvecklas och förnyas för att upprätthålla riksdagens ställning i en föränderlig omvärld. Genom att följa upp och utvärdera reformer skapas en stabil grund att bygga vidare på. Talmanskonferensen redovisade i mars 1998 en första genomgång av erfarenheterna av den nya budgetprocessen, utskottens arbete med uppföljning och utvärdering samt EU-frågor, utskottsindelningen, motionshanteringen m.m. (förslag 1997/98:TK1). Detta arbete går nu vidare i en parlamentariskt sammansatt utredning, Riksdagskommittén, som utsågs av talmanskonferensen i december 1998. Kommittén har i uppdrag att utreda riksdagens parlamentariska ledningsorganisation, utvärdera den nya budgetprocessen, se över riksdagens arbete med uppföljning, utvärdering och revision samt utveckla formerna för riksdagens hantering av EU-frågor.

Valet 1998

Valåret 1998 var ett händelserikt år i riksdagen. Valet präglade till stor del både riksdagsarbetet och förvaltningens arbete. Ett stort antal ledamöter, många med lång erfarenhet, lämnade riksdagen och över 100 nya ledamöter kom in. Partigruppernas inbördes storlek förändrades. Hösten 1998 prövades också den nya budgetprocessen för första gången efter ett val. Trots att budgetpropositionen avlämnades drygt tre veckor senare än vanligt klarade riksdagen budgetarbetet i normal tid. De nya ledamöterna erhöll arbetsrum, övernattningsmöjligheter, teknisk utrustning m.m. För de nya ledamöterna ordnades också ett omfattande introduktionsprogram. För första gången ägde valvakan rum i riksdagens lokaler i samband med ett riksdagsval.

Ny organisation

En ny organisation för riksdagens förvaltning trädde i kraft under året. Omorganisationen innebar bl.a. en förbättrad samordning av tjänstemannaorga-

Internationellt samarbete

Riksdagens internationella samarbete har under de senaste åren ökat i omfattning. Under det gångna året hölls Europarådets talmanskonferens i riksdagen under värdskap av riksdagens talman. Konferensen samlade närmare 60 talmän. Ett stort antal delegationer från andra länder har besökt riksdagen för utbyte av information och erfarenheter. Riksdagens förvaltning har bl.a. varit engagerad genom att informera delegationer om arbetet i riksdagen. Det finns också direkta samverkansprojekt med andra parlament.

Den utåtriktade informationen

Riksdagens satsning inom informationsområdet har fortsatt under året och gett allmänhet och medier ökad insyn i riksdagens arbete och beslut. Över en miljon besökare tog del av den elektroniskt publicerade informationen på riksdagens webbplats. Inom skolinformationen var Ungdomens riksdag en nyhet för året. Gymnasieelever från hela landet deltog och fick prova på att vara riksdagsledamot under en dag.

Ekonomi

Kostnaderna för riksdagens verksamhet i sin helhet uppgick till ca 876 miljoner kronor. Knappt hälften utgjordes av ersättningar till ledamöterna och stöd till partigrupperna. Resten användes för förvaltningens mångskiftande verksamheter samt för utskottsresor och för riksdagens byggnader. De tunga investeringsposterna under året fanns inom data- och fastighetsområdena. Av de medel som totalt avsattes för perioden behövde ca 128 miljoner kronor inte utnyttjas. Nuvarande budgetteknik gör att anslagen till projekt i större utsträckning löper över flera år. Ej utnyttjade medel härrör därför till stor del från projekt som fortsätter under 1999. Vissa poster har dock lämnat betydande överskott jämfört med budgeten. Exempelvis blev kostnaderna i samband med valet lägre än vad som av försiktighetsskäl hade budgeterats.

Övergripande mål

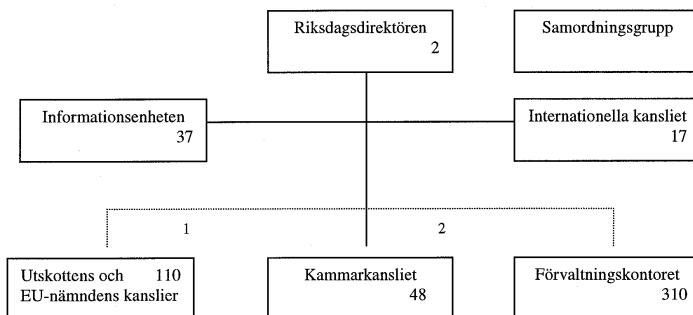
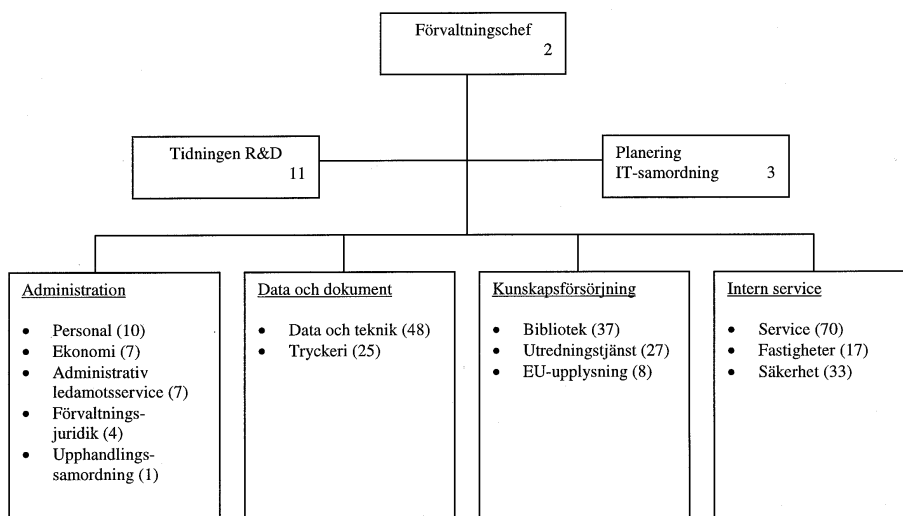
- Riksdagsförvaltningen skall tillhandahålla de resurser och den service som behövs för att det parlamentariska arbetet skall kunna bedrivas effektivt och rationellt.
- Riksdagsförvaltningen skall skapa goda arbetsförhållanden för riksdagens ledamöter och anställda.
- Riksdagsförvaltningen skall genom aktiv information verka för att allmänhetens intresse för och kunskaper om riksdagen och dess arbete ökar.

- Riksdagsförvaltningen skall skapa goda förutsättningar för riksdagens engagemang i det internationella parlamentariska arbetet. 1998/99:RFK1

Denna årsredovisning beskriver årets verksamhet med utgångspunkt i de övergripande målen.

Anders Forsberg

riksdagsdirektör

Riksdagsförvaltningens organisation den 31 december 1998**Förvaltningskontorets organisation**

Siffrorna anger antalet tjänster

1) Följande utskott ingår i utskottsorganisationen

Konstitutionsutskottet (KU)	Försvarsutskottet (FöU)	Miljö- och jordbruksutskottet (MJU)
Finansutskottet (FiU)	Socialförsäkringsutskottet (SfU)	Näringsutskottet (NU)
Skatteutskottet (SkU)	Socialutskottet (SoU)	Arbetsmarknadsutskottet (AU)
Justitieutskottet (JuU)	Kulturutskottet (KrU)	Bostadsutskottet (Bou)
Lagutskottet (LU)	Utbildningsutskottet (UbU)	
Utrikesutskottet (UU)	Trafikutskottet (TU)	

2) Kammarkansliet är indelat i ett centralkansli, ett protokollskansli och kammarservice

Riksdagens förvaltning består av tre större delar – kammarkansliet, utskottens och EU-nämndens kanslier samt förvaltningskontoret. Vidare finns en informationsenhet och ett internationellt kansli. Fyrtio procent av riksdagsförvaltningens personalresurser finns inom kammarkansliet, utskottskanslierna, EUN:s och RIK:s kanslier. Kammarkansliet består av centralkansliet, protokollskansliet och kammarservice. Kammarkansliets huvuduppgift är att planera och ge stöd för genomförande av kammarens arbete. Utskottskanslierna ger stöd för utskottens beredning av ärenden till kammaren och producerar betänkanden över propositioner och motioner. Informationsenheten svarar för den under senare år starkt expanderande informationsverksamheten, som riktar sig till medborgarna, medier, organisationer m.fl. Det internationella kansliet (RIK) ger stöd åt riksdagens stora internationella engagemang.

Fyra verksamhetsområden

Förvaltningskontoret är indelat i fyra verksamhetsområden – Administration, Data och dokument, Kunskapsförsörjning och Intern service. Kontoret är ett serviceorgan för riksdagen och skall tillhandahålla de resurser och den service som behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet samt för riksdagens ledamöter och anställda. I kontoret finns personal- och ekonomiadministration, teknisk service av olika slag, interntryckeri, bibliotek och utredningstjänst, säkerhets-, kontors-, lokal- och fastighetsservice samt en enhet för administrativt stöd till ledamöterna.

Styrs av riksdagsordningen

Riksdagsförvaltningens verksamhet styrs på en övergripande nivå av riksdagsordningen. För förvaltningskontoret gäller en instruktion (SFS 1983:1061) och en arbetsordning (RFS 1991:5). Högsta beslutande organ för förvaltningskontoret är förvaltningsstyrelsen, som består av talmannen, ordförande och åtta andra proportionellt valda riksdagsledamöter.

Förändrad ledningsfunktion

Under 1998 genomfördes en förändring av riksdagsförvaltningens ledningsfunktion i syfte att förbättra ledningen och samordningen i förvaltningen. Riksdagsdirektören fick ett överordnat ansvar för ledningen och samordningen i hela organisationen och blev ordförande i en ny samordningsgrupp. I gruppen ingår i övrigt chefen för Riksdagens förvaltningskontor, kanslichefen i kammarkansliet samt en tjänsteman med uppgift att ansvara för samordningen av frågor som rör utskottens kanslier. Informationsenheten, som tidigare var placerad i förvaltningskontoret, och det internationella kansliet ställdes direkt under riksdagsdirektören.

Riksdagens totala anslag exklusive anslag till politiska partier för verksamhetsåret 1998 uppgick till 1 034 miljoner kronor inklusive ingående reservationer. Av detta förbrukades 876 miljoner kronor.

Tidigare budgetår

Anslagsförbrukningen på anslag B 2 Riksdagens förvaltningskostnader mellan åren 1994/95 t.o.m. 1998 har ökat kraftigt. Detta beror främst på nya åtaganden, införande av ny teknik och utökning av fastighetsbeståndet. Valåren 1994 och 1998 har vidare medfört utgiftsökningar. De största och mest utgiftskrävande insatserna under 1994/95 har bl.a. varit inflyttningen till kvarteret Neptunus, där bl.a. Moderata samlingspartiets partigrupp har sina lokaler, samt kvarteret Mercurius som renoverades och där bl.a. Riksdagsbiblioteket har sina lokaler. I samband med ombyggnaderna infördes ett nytt säkerhetssystem. Dessutom införskaffades en helt ny telefonväxel. På IT-området infördes Windows NT, Lotus Notes och nyhetsdatabaser.

Anslagsförbrukning (mkr)

Anslag	1998	1997	1996	94/95
B 1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	432,2	420,0	376,5 ¹	368,5
A 2 Riksdagsutskottens resor utom Sverige	1,9	4,6	5,7	0,1
B 2 Riksdagens förvaltningskostnader	438,9	359,2	274,1	286,3 ²
A 4 Riksdagens byggnader	2,7	3,8	76,7	152,4
Totalt	875,7	787,6	733,0	807,3
C 4 Stöd till politiska partier	140,5	105,5	120,0	126,9

¹ Inkl. anslaget Sveriges företrädare i EU-parlamentet.

² Inkl. anslaget Riksdagens förlagsverksamhet.

Utgående anslagssparande/reservationer per den 31 december 1998

Tabellen avser riksdagens samtliga anslag och fördelar sig enligt följande:

B 1	Riksdagens ledamöter och partier, ramanslag	36,2 milj. kr	
B 2	Riksdagens förvaltningskostnader, ramanslag	91,6 milj. kr	
A 2	Riksdagsutskottens resor utom Sverige, reservationsanslag	9,4 milj. kr	
A 4	Riksdagens byggnader, reservationsanslag	20,9 milj. kr	
C 4	Stöd till politiska partier	11,9 milj. kr	
Totalt		170,0 milj. kr	1

Under 1995/96 har kvarteret Milon byggts om samtidigt som kvarteret Aurora 2 förvärvades. Ombyggnader genomfördes av plenisalen, EU-nämndens sessionssal och konstitutionsutskottets kansli. Dessutom projekterades en ny brandlarmsanläggning. Ett nytt pc-baserat datasystem, Windows NT och Lotus Notes, köptes in. Ett nytt system för statsbudgethanteringen införskaffades och ett nytt övervakningssystem för IT-systemen och nätverket infördes. Riksdagens webbplats öppnades och övertagande av EU-upplysningen från Regeringskansliet genomfördes. Under 1997 inrättades ett nytt budgetkontor. Ljudanläggningen i plenisalen förbättrades och projektet URIS, dvs. ett nytt informationssystem, startades. En ny lag för ersättningar till riksdagens ledamöter stiftades med samma regler för traktamenten och resor som gäller för den övriga statsförvaltningen. En omorganisation av förvaltningskontoret genomfördes varvid enheten för administrativ ledamotsservice inrättades. Förvärv av fastigheten Kvasten 8 genomfördes och dessutom skedde en upprustning av ledamotshuset.

Budgetåret 1998

Den löpande verksamheten som finansieras över ramanslagen B 1 Riksdagens ledamöter och partier och B 2 Riksdagens förvaltningskostnader lämnade ett överskott jämfört med budgeten på ca 128 miljoner kronor. Till de poster på anslaget B 1 som lämnat stora överskott jämfört med budgeten hör ledamöternas inrikes resor, ränteintäkter, pensioner och inkomstgarantier på sammanlagt ca 29 miljoner kronor. Dessutom har ett överskott lämnats på bl.a. IPU, Nordiska rådet och delegationsbesök på sammanlagt ca 6 miljoner kronor. Den nuvarande budgettekniken gör att anslagen till projekt i större utsträckning löper över flera år. Överblivna medel härrör därför till stor del från projekt som fortsätter under 1999. Vissa poster har dock lämnat betydande överskott jämfört med budgeten. Till dessa poster hör ränteintäkter, URIS-projektet (nytt informationssystem), förändrade förutsättningar för plenisalsombyggnaden, försening av nytt order-lager-system och bibliotekssystem samt viss besparing av fastighetsdrift och förseningar av fastighetsprojekt. Medlen på anslaget A 2 Riksdagsutskottens resor utom Sverige anslogs vid mandatperiodens början och var avsedda för hela mandatperioden. Den uppgår till 9,4 miljoner kronor och medlen kommer att överföras till B 1-anslaget under 1999. Medlen på anslaget A 4 Riksdagens byggnader är avsedda för bygginvesteringar. Det största av de projekt som återstår att genomföra är flyttningen av slusströskeln i Stallkanalen. Projektstarten beräknas kunna ske under 1999. Riksdagens investeringar har under verksamhetsåret främst avsett datautrustning och byggnader. Sammanlagt uppgick investeringarna till ca 93 miljoner kronor jämfört med 50 miljoner kronor föregående år. Ekonomisystemet Agresso har under året uppgraderats, vilket innebär att riksdagen håller sig långt framme i ekonomiadministrationen samtidigt som systemet säkerställer eventuella problem vid millennieskiftet.

Antalet fast anställda inom riksdagsförvaltningen var 587 vid utgången av år 1998 eller 524 helårsarbetskrafter. Medelåldern var oförändrad, 44 år. Kvinnorna var fortfarande i majoritet (59 %). Sedan hösten 1998 gäller en ny organisation för förvaltningen. Se organisationsplanen på s. 6. Under år 1998 ökade antalet anställda med nio personer. Den största delen av ökningen beror på att de sex personer hos Fastighetsverket som hittills svarat för driften av riksdagens fastigheter i stället blivit anställda av riksdagsförvaltningen. I övrigt har enbart enstaka utökningar gjorts, främst vid utskottsorganisationen, vid tidningen *Från Riksdag & Departement* för att stärka EU-bevakningen, vid EU-upplysningen och vid utredningstjänstens budgetkontor. Dessa utökningar har främst kunnat finansieras genom rationaliseringar inom andra servicefunktioner, bl.a. lokalvårdsorganisationen. Under 1998 anställdes 66 personer på fasta anställningar eller längre vikariat och 67 personer slutade, varav 14 avgick med pension. Den registrerade övertiden har stigit med ca 4 000 timmar till drygt 23 000 timmar. Orsaken till den ökade övertiden är några större evenemang under året, bl.a. den internationella talmanskonferensen i juni och valvakan den 20 september.

Företagshälsovård för ledamöter och tjänstemän

Ett av personalenhetens mål är att tillförsäkra ledamöter och anställda en god företagshälsovård. Under verksamhetsåret har Lantbrukarnas hälsovårdscentral (LHC) enligt avtal med Riksdagens förvaltningskontor tillhandahållit grundläggande företagshälsovård med i huvudsak förebyggande och rehabiliterande insatser, hälsokontroller/hälsoprofiler samt sjukvård och behandling för i första hand arbetsrelaterade hälsoproblem. De medicinska kontakterna mellan LHC och riksdagsledamöter/anställda har ökat från 2,9 kontakter per ansluten till 3,0. Motsvarande siffra för samtliga anslutna till LHC är 2,4. Antalet läkarbesök i ledamotshusets läkarmottagning och besöken på sköterskemottagningen har ökat något jämfört med tidigare år.

Det är omöjligt att säkert ange varför riksdagen ligger över LHC:s genomsnitt när det gäller antalet kontakter med företagshälsovården. Möjligen kan det höga övertidsuttaget peka på långa arbetspass i statiskt belastande arbetsställningar. Långa arbetspass ökar spänningen i muskulaturen och orsakar inflammationer. Enligt LHC:s statistik rörde en fjärdedel av diagnoserna besvär från leder, muskler m.m. Näst vanligast var sjukdomar i övre luftvägarna, därefter kom sjukdomar i hjärta och cirkulation. En arbetsgrupp har utarbetat riktlinjer för rehabilitering, som skall användas vid långtidssjukskrivningar och vid upprepad korttidsfrånvaro. Som ett led i det förebyggande arbetet erbjuds ledamöter och tjänstemän förutom hälsokontroll också en bedömning av hälsoprofilen.

Sjukfrånvaro

Under budgetåret har den genomsnittliga sjukfrånvaron minskat från 13,5 till 12 dagar per anställd. I antalet sjukdagar ingår samtliga rapporterade sjuk-

och arbetsskadedagar. Hänsyn har inte tagits till frånvarons omfattning och arbetsfria dagar är inräknade. Tillgänglig statistik ger inte underlag för en mer detaljerad analys av sjukfrånvaron.

1998/99:RFK1

Kompetensutveckling

Kompetensutvecklingen har varit kopplad till riksdagens fyra övergripande mål. Personalenheten har haft en budget på ca 2,8 miljoner kronor för centralt anordnade insatser för kompetensutveckling. Enheterna har haft en ungefär lika stor budget för insatser direkt kopplade till enheternas arbetsområden. Under året har stora satsningar gjorts för att stödja riksdagens internationella arbete. Särskild vikt har lagts vid kvalificerad språkundervisning. Tjugo konversationsgrupper i engelska och franska har drivits under året. Vidare deltog ett tjugotal tjänstemän i en intensivutbildning i engelska i Bath i England. Förvaltningen har också satsat på att förbättra de anställdas kunskaper om riksdagen. De seminarier i statskunskap med interna lärare som påbörjades 1997 har fortsatt. Anställda har också genomfört en universitetskurs i juridik och deltagit i en universitetskurs i EG-rätt. Två personer har praktiserat vid Europaparlamentet. Dessutom har flera av riksdagens enheter gjort studieresor till EU-institutionerna i Bryssel och Strasbourg. Riksdagsförvaltningen arbetar alltmer i projektform. Många anställda har fått möjlighet att delta i projektutbildningar av olika slag.

Distansarbete

Riksdagens distansprojekt avslutades under året. Ett förslag till riktlinjer för distansarbete inom riksdagsorganisationen, vilket varit projektets huvudmål, har arbetats fram och kommer att behandlas under våren 1999.

Jämställdhet

I riksdagsförvaltningens jämställdhetsplan för året 1997/1998 är de främsta målen att få en balanserad könsfördelning inom alla yrkeskategorier, balanserad könsfördelning på chefsnivå och lika lön för arbeten som betraktas som likvärdiga. Utbildningsresurserna bör användas i jämställdhetsarbetet. Riksdagen skall ha en arbetsorganisation och ett arbetssätt som gör det möjligt att förena arbete och föräldraskap. På riksdagsförvaltningen fanns 348 kvinnor och 239 män anställda vid utgången av 1998 och 13 av de 39 högre cheferna var kvinnor. Under året har riksdagsförvaltningen klassificerat alla befattningar i ett nomenklatorsystem. Det system som använts är TNS-nyckel för statistikanalys. Arbetet har skett i en partssammansatt grupp. Nomenklatorsystemet är användbart för att analysera lönerna ur ett jämställdhetsperspektiv. Under året har 66 personer anställts, 30 kvinnor och 36 män. Jämställdhetsaspekten har beaktats vid alla rekryteringar. Under tvåårsperioden har antalet högre kvinnliga chefer ökat från 9 till 13 personer. Förvaltningen har under perioden givit särskilt stöd till ett nätverk för kvinnliga föredragande och till ett nätverk för byråassistenter i utskotten. Distansarbete skall kunna

utföras i hemmet i större utsträckning om verksamheten tillåter. Detta ger ökade möjligheter och flexibilitet för anställda med barn att kombinera förvärvsarbete och föräldraskap.

1998/99:RFK1

Antalet anställda fördelat på områden och kön

OMRÅDE	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Riksdagsdir., KK, Info, RIK	82	37	119
Utskotten, EU-nämnden	70	44	114
RFK-ledning m.fl. (3), R&D (12)	8	7	15
Administration	21	10	31
Data och dokument	32	51	83
Kunskapsförsörjning	59	28	87
Intern service	76	62	138

ANTAL ANSTÄLLDA KVINNOR 348 MÄN 239 TOTALT 587

Medellön och medianlön för riksdagens anställda

MEDDELLÖN	1994	1995	1996	1997	1998
Kvinnor exkl. chefer	15 933	16 075	16 835	17 681	18 456
Kvinnor inkl. chefer	16 304	16 644	17 352	18 346	19 280
Män exkl. chefer	18 021	17 723	18 363	19 177	20 508
Män inkl. chefer	19 700	20 228	20 951	21 712	22 873

MEDIANLÖN	1994	1995	1996	1997	1998
Kvinnor exkl. chefer	14 800	15 050	15 700	16 500	17 100
Kvinnor inkl. chefer	14 800	15 100	15 800	16 600	17 100
Män exkl. chefer	15 450	15 400	16 000	16 700	18 300
Män inkl. chefer	16 100	17 100	17 650	18 200	19 700

ÅLDER	KVINNOR	MÄN	TOTALT
60–	23	23	46
55–59	47	23	70
50–54	71	33	104
45–49	43	35	78
40–44	33	22	55
35–39	46	43	89
30–34	52	38	90
25–29	26	17	43
00–24	7	5	12

Riksdagens miljöanpassning

Under 1998 startade utredningen om vilka delar av styr- och regleranläggningen för värme och ventilation som måste bytas för att undvika problem inför millennieskiftet. I samband med det har stor hänsyn tagits för att få fram en anläggning som ger en bättre energioptimering. Värmeåtervinning införs i takt med att äldre ventilationsaggregat måste bytas ut. Det är nödvändigt att bygga ut kylcentralen i Riksdagshuset östra, eftersom behovet av kylning inom byggnaderna ständigt ökar. I det sammanhanget utreds möjligheterna att mer effektivt använda vattnet i Strömmen för kylning och att utnyttja överskottsvärmen från kylmaskinerna. Riksdagen sade i december 1998 upp sitt elabonnemang och vid den upphandling som nu görs undersöks möjligheterna att upphandla s.k. miljöel. I görligaste mån använder riksdagen lågenergilampor och lampor med liten elektromagnetisk strålning. När så är möjligt kommer riksdagen att välja lampor som anpassar sig till dagsljuset, eftersom sådana lampor minskar energiförbrukningen betydligt. Riksdagsförvaltningen arbetar på flera olika sätt för att miljöanpassa riksdagen. Exempel på det är riksdagens riktlinjer för transporter. När det gäller ledamöters och tjänstemäns resor finns det uttalat att miljöaspekten skall beaktas när färdmedel väljs. Samåkning med flygtaxi uppmuntras.

Återvinning och förbrukning

Pappersförbrukningen i riksdagen har visserligen minskat, men den är fortfarande hög, ca 260 kilo per person och år. Förbrukningen skall förhoppningsvis kunna minska genom en ökad användning av databaser och dokument i elektronisk form. Genom ett effektivt återvinningssystem kan en stor del av papperet återvinnas. Andelen papper som går i retur har ökat väsentligt under de senaste åren. Kontorsmöbler till riksdagen köps endast in från leverantörer

som har en miljöpolicy. Miljövänliga lacker och textilier används. Riksdagen renoverar och återanvänder möbler så långt det är möjligt. Överblivna möbler går till insamlingar. För kontorsapparater finns miljö- och energikrav med i upphandlingen. Riksdagens leverantör av datorer återanvänder all datautrustning som använts i riksdagen. Miljövänligheten prövas också vid inköp av kontorsmaterial. Allt fler av dem som har sin arbetsplats i riksdagen kan också själva bidra till att förbättra miljön genom att ett system för sopsortering och återvinning införts i flera av byggnaderna. Där har papperskorgarna exempelvis ersatts av återvinningsbackar för papper.

Resultatredovisning

I avsnittet presenteras verksamheten och dess resultat med utgångspunkt i de övergripande målen

”Riksdagsförvaltningen skall tillhandahålla de resurser och den service som behövs för att det parlamentariska arbetet skall kunna bedrivas effektivt och rationellt.”

Stödet till beslutsprocessen

Arbetet i kammaren

Plenitiden var under valperiodens två första riksmöten klart kortare än normalt, troligen beroende på den nya budgetprocessen och omläggningen av budgetåret till kalenderår. De två senaste riksmötena har plenitiderna återgått till normala siffror, dvs. mellan 600 och 650 timmar. Antalet arbetsplenum under kvällstid har fördubblats under perioden. Den nya budgetprocessen har också lett till att toppar och dalar i riksdagens och kammarens arbete har blivit mer markerade.

Plenitid fördelad på timmar

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98
Ärendebehandling	297	244	387	428
....varav voteringar	27	21	29	33
Muntlig frågestund	5	23	27	27
Allmänpolitiska och särskilda debatter m.m.	91	74	54	58
Info från regeringen	4	6	7	12
Interpellationssvar	72	93	134	113
Frågestunder	56	21	0	0
Total tid	525	461	609	638

Nya former för frågeinstitutet har utvecklats under mandatperioden. Allt tyder på att förändringarna fallit väl ut. Skriftliga frågor och svar har ökat i antal, och interpellationsdebatterna har blivit snabbare och mer aktuella. Möjligheten att ställa frågor till regeringen under uppehåll i kammarens arbete har utnyttjats flitigt.

Regeringens propositioner har störst påverkan på planeringen av riksdagens arbete. Samtal har inletts med Statsrådsberedningen om att fr.o.m. våren år 2000 få en bättre spridning av avlämnandet av propositioner. Avsikten härmed är att få en jämnare arbetsbelastning i riksdagsarbetet.

Debattreglerna har i viss mån förändrats, bl.a. har tiden som en icke för-anmäl talare får använda kortats med två minuter till fyra minuter fr.o.m. riksmötet 1998/99*. Tiden har kortats för att bl.a. tidsåtgången för ärendedebatter skall kunna beräknas bättre.

Aktiviteten i kammaren riksmötet 1997/98 var som vanligt under ett valår hög med fler plenitimmer (638), fler arbetsplenium (50), fler kvällsplena (44), fler vöteringar (1 232), fler motioner (3 272), fler motionsyrkanden (12 124), fler utskottsbetänkanden (348), fler reservationer (2 988), fler sidor i riksdagstrycket (66 000) och fler skriftliga frågor (1 103) än under tidigare år under valperioden. Antalet propositioner och skrivelser (190) liksom interpellationer (313) låg dock på en mer normal nivå.

RIKSMÖTE	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98 ¹
Propositioner	231	232	178	190
Motioner	2 969	735 ²	2 951	3 272
Utskottsbetänkanden	437	314	283	348
Reservationer	2 299	1 492	2 197	2 988
Vöteringar med rösträkning	790	684	1 044	1 232
Interpellationer	154	261 ³	372	313
Skriftliga frågor	736	718 ³	840	1 103
Muntliga frågor (antal ämnen)	126	310 ³	327	385
Plenidagar	122	132	118	120
Plenitimmer	525	461	609	638
Trycksidor ⁴	60 280	39 230	55 150	66 000

¹ Riksmötet 1997/98 pågick 16 september 1997– 4 oktober 1998.

² Ingen allmän motionstid 1995/96.

³ Nya regler från 1 februari 1996.

⁴ Exklusive snabbprotokoll.

Bland de större debatterna under riksmötet märks tre partiledardebatter, en allmänpolitisk debatt, en utrikespolitisk debatt, tre särskilda debatter (om kärnkraften, SÄPO:s register och åldringsvården) och fyra aktuella debatter (de rörde sjukvården, polisen, skolan och tunnelbygget genom Hallandsåsen). Regeringen lämnade information i kammaren vid 13 tillfällen.

Riksmötets längsta ärendedebatt var finansdebatten med anledning av vårpropositionen. Debatten pågick i tolv timmar. Till andra längre debatter hör debatten i anslutning till godkännandet av Amsterdamfördraget.

1998/99:RFK1

* Ett riksmöte pågår ett år från riksmötets öppnande på hösten.

Det faktiska antalet avgivna propositioner i förhållande till regeringens i förväg publicerade planer visade liksom tidigare på stora skillnader. Några avgörande förbättringar har inte kunnat noteras. Dessutom lämnades många propositioner till riksdagen sista dagen för att enligt gällande regler kunna behandlas före jul- och sommaruppehållen. I slutet av maj fick riksdagen ta emot ett stort antal propositioner som måste skjutas till nästa valperiod, ett förfarande som endast bör förekomma i rena undantagsfall.

Antal inkomna propositioner och skrivelser

1994/95	1995/96	1996/97	1997/98
231	232	178	190

Antal inkomna motioner

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98
Följdmotioner till propositioner	602	735	771	181
Motioner från allmänna motionstiden	2 367	0	2 180	2 495

Ingen allmän motionstid 1995/96.

Utskottsarbetet

Under 1997/98 års riksmöte lämnade regeringen 153 propositioner och 37 skrivelser till riksdagen. Vidare mottog riksdagen 22 förslag och redogörelser från riksdagsorgan. Under riksmötet lämnades 3 272 motioner.

Utskotten lämnade 348 betänkanden till kammaren, ett betydligt större antal än under föregående riksmöte. Även det sammanlagda omfånget och antalet reservationer i betänkandena ökade påtagligt.

Utskottsbetänkanden

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98
Antal	437	314	283	348
Antal sidor	15 890	9 870	14 172	18 300
Antal reservationer	2 299	1 492	2 197	2 988

Till de större ärenden, förutom budgeten, som utskotten behandlade kan nämnas den nya miljöbalken och det nya pensionssystemet. Förslaget till lag om kärnkraftens avveckling krävde ett omfattande beredningsarbete.

Ärendena gällde också mål och inriktning av politiken inom flera områden. Många ärenden hade anknytning till samarbetet inom Europeiska unionen, inte minst frågan om godkännande av Amsterdamfördraget. Ett annat förslag gällde en stärkt ställning för Riksbanken.

Under riksmötet hölls sammanlagt 23 offentliga utfrågningar, vilket var lika många som under det föregående riksmötet. Vissa av de offentliga utfrågningarna var ett led i utskottens arbete med uppföljning och utvärdering.

Utskottens arbete med uppföljning och utvärdering vidareutvecklades under året med särskild koncentration till mål- och resultatfrågor i anslutning till budgetprocessen. Även utskottens verksamhet när det gäller behandlingen av EU-frågor utvecklades.

Utskotten sammanträdde under 1997/98 års riksdag under sammanlagt 792 timmar, vilket var något kortare tid än föregående riksmöte.

Sammanträdestid per utskott, timmar

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98
KU	55	66	90	105
FiU	54	59	50	42
SkU	43	32	32	24
JuU	44	53	50	54
LU	49	31	27	41
UU	62	57	117	114
FöU	53	54	76	50
SfU	45	29	46	40
SoU	31	38	37	30
KrU	41	36	63	55
UbU	52	45	58	34
TU	23	24	29	37
JoU/MJU	67	60	57	35
NU	36	44	49	70
AU	60	37	43	37
BoU	37	40	42	36
Summa	752	705	866	804

Det förhållandet att propositionerna till stor del lämnades i mitten av våren 1998 påverkade utskottens arbete. Förutom att behandlingen av åtskilliga propositioner fick skjutas upp ledde det till att flera utskott fick bereda propositioner på osedvanligt kort tid.

Utredningar och fakta

Regeringen har under 1997/98 års riksmöte samrått med EU-nämnden inför ordinarie ministerrådsmöten och Europeiska rådets möten m.m.

Nämnden har haft extra sammanträden med anledning av bl.a. EU:s utvidgning, direktivet om tobaksreklam och Agenda 2000. Ett seminarium har hållits om EU:s utvidgning.

Under riksmötet 1997/98 sammanträdde EU-nämnden vid 40 tillfällen, vilket var något färre än under föregående riksmöte. Den skriftliga dokumentationen till nämnden har förbättrats, bl.a. till följd av konstitutionsutskottets granskningsbetänkande 1996/97:KU25 och en revidering av Regeringskansliets cirkulär om samråd och information mellan regering och riksdag.

Vidare kan nämnas att representanter för EU-nämnden deltog i möten i Luxemburg respektive London. Ledamöter i nämnden har besökt olika EU-organ och företagit andra resor med anknytning till arbetet inom EU.

Ledamöternas och partikansliernas efterfrågan på hjälp från utredningstjänsten med att göra utredningar och analyser och att ta fram fakta och bakgrundsmaterial har varit fortsatt hög och t.o.m. ökat. Hur mycket olika partier använder sig av utredningstjänsten framgår av följande tabell:

Fördelning över parti

Parti	Antal uppdrag	i procent
s	708	25,7
m	720	26,2
c	224	8,1
fp	480	17,5
v	251	9,1
mp	154	5,6
kd	214	7,8
Totalt	2 751	100,0

Uppdragen har varierat kraftigt både vad gäller innehåll och omfattning. Uppdragen tenderar att bli alltmer komplexa. En stor del av utredningarna har gällt frågor om arbetsmarknad, socialförsäkringar, hälso- och sjukvård, skatter och utbildning. Många uppdrag hade en internationell inriktning.

Inom utredningstjänsten finns också budgetkontoret, som startade 1997 och som under 1998 utökades till fyra tjänster. Genom budgetkontoret har riksdagen fått egna resurser för att beräkna statsfinansiella och fördelningspolitiska effekter av olika förslag till ändringar i statsbudgeten. Till sin hjälp har budgetkontoret avancerade analyshjälpmedel. Kontoret har haft ett stort antal utredningsuppdrag under året. I huvudsak har uppdragen kommit från partiernas kanslier, men också flera utskott och andra delar av organisationen har kunnat få hjälp.

Övrigt

Utredningen om riksdagens framtida informationssystem, URIS-projektet, fortsatte. Projektet går ut på att effektivisera handläggningen och beslutsprocessen med hjälp av bl.a. ett nytt datatekniskt system. En kravspecifikation för det datatekniska systemet togs fram under året.

Bytet av voteringsanläggningen har skjutits på framtiden. I en första etapp skall datorer och programvara bytas. Plenisalen har fått en ny valurna och lotteriask. Båda är gjorda av konstnären K.G. Nilson.

Ett projekt, Rixbet, inleddes. Målet är att skräddarsy ett program för betänkanden. Datorstödet till utskotten har förbättrats under året. Det har bl.a. kunnat ske genom att en användargrupp inom utskotten tidigt kunnat identifiera arbetstoppar. Ett nytt ”backupsystem” har tagits fram, där stor vikt lagts vid att systemet skall klara katastrofer. Det kommer att tas i bruk under 1999.

Den stora användningen av Internet och den stora mängden e-post har ökat kravet på lagringskapacitet och på en löpande uppdatering för att upptäcka och oskadliggöra datavirus. Riksdagens system för e-post har anpassats för att passa ihop med det system som Regeringskansliet och departementen håller på att gå över till.

Riksdagstryckets utveckling 1987/88–1997/98

ÅR	Proposition	Motion	Betänkande	Protokoll	Övrigt	Totalt
1987/88	17 140	10 070	13 000	10 650	10 240	61 100
1988/89	11 810	12 020	12 600	9 710	9 830	55 970
1989/90	15 390	14 800	16 200	10 880	7 160	64 430
1990/91	19 700	14 900	17 630	11 000	6 980	70 210
1991/92	19 000	8 600	11 800	9 600	13 500	62 500
1992/93	26 600	10 100	16 600	10 600	15 800	79 700
1993/94	23 400	9 300	16 900	10 300	14 900	74 800
1994/95	25 000	9 900	15 900	9 500	8 300	68 600
1995/96	19 000	2 700	9 900	7 700	4 800	44 100
1996/97	19 700	11 200	14 200	10 100	9 300	64 500
1997/98	24 100	12 800	18 300	10 800	8 800	74 800

En viktig förutsättning för det parlamentariska arbetet är de tryckta dokumenten, riksdagstrycket. Antalet sidor under riksmötet 1997/98 uppgick till nära 75 000, en ökning med ca 16 % sedan föregående riksmöte. För att säkerställa en fortsatt hög språklig kvalitet har samtliga utskottsbetänkanden och motioner textgranskats. Försöket med riksdagstryck i A4-format har fortsatt genom att både budgetpropositionen och vårpropositionen kommit ut i det formatet. Riksdagens interntryckeri trycker samtliga snabbprotokoll från kammaren dagen efter debatten. Ett led i stödet till beslutsprocessen är också att trycka snabbupplagor av betänkandena inför utskottens sammanträden.

”Riksdagsförvaltningen skall skapa goda arbetsförhållanden för riksdagens ledamöter och anställda.”

Stödet till riksdagens ledamöter och anställda

I den riksdag som samlades efter valet var en tredjedel nyvalda ledamöter. Introduktionen av de nya ledamöterna har skett i etapper. Den startade med att ett introduktionspaket sändes hem till ledamöterna så snart det stod klart att de var valda. I paketet fanns bl.a. en video som beskriver arbetet i kammaren. För första gången hade ledamöterna också möjlighet att komma till riksdagen och få den första introduktionen redan före riksdagens öppnande. Introduktionen under de första veckorna var koncentrerad till det allra mest nödvändiga, som riksdagens organisation, arbetsformer och service. Den har sedan fördjupats och fortsätter under våren 1999 med bl.a. seminarier i statsvetenskap och samhällsekonomi samt en guidekurs. Den utvärdering som gjordes i slutet av 1998 visade att introduktionen av nya ledamöter så långt var väl genomförd.

Valet medförde att totalt 108 nya pensioner och inkomstgarantier till avgående ledamöter har beviljats. Av de avgående ledamöterna var det 11 som varken uppfyllde kraven för inkomstgaranti eller pension. Det stora antalet nya ledamöter innebar också en kraftigt ökad arbetsbelastning för serviceenheten när det gällde lokalvård och lokalomflyttningar.

En ledamotsenkät om riksdagens service genomfördes. Resultatet visar inga större förändringar gentemot tidigare år. Även om riksdagens ledamöter är förhållandevis nöjda med den service de får från riksdagsförvaltningen har ett handlingsprogram tagits fram under hösten för att ytterligare förbättra servicen.

Redan 1997 inriktades datorundervisningen för ledamöter från minskad gruppundervisning mot individuellt anpassade privatlektioner. Den inriktningen har fortsatt och kombineras med demonstrationer i Öppet husliknande former. Samtliga ledamöter fick efter valet bärbara datorer för hemmabruk och mer tekniskt avancerade mobiltelefoner. Den gamla utrustningen har återlämnats eller blivit inlöst. Det gäller också de avgående ledamöterna. Satsningen på att alla ledamöter skall ha ISDN-abonnemang i sina hem fortsätter; så gott som samtliga ledamöter har nu ISDN.

Intresset för videokonferenser har ökat avsevärt. Därför har en ny utrustning för videokonferenser upphandlats. Den gamla studion i Riksdagshusets

västra plan 8 har byggts om i samråd med SVT för att klara bästa möjliga kvalitet på videokonferenser.

Ett projekt tillsattes under våren för att kartlägga vad som behöver åtgärdas inför millennieskiftet för att tekniska problem inte skall uppstå. Projektet skall vara slutfört till hösten 1999. Till de arbeten som startat för att 2000-säkra hör en genomgång av hela riksdagens datasystem, voteringsdatorn och ombyggnader inom fastighetsdriftens styr- och regleranläggning. Bland de 2000-säkrade system som togs i bruk under året märks ekonomisystemet (Agresso 5) och ett nytt datasystem för verksamhetsplaneringen. Säkerhetsanläggningen har gått igenom 2000-tester och skall nu också klara av att utan problem gå in i ett nytt årtusende.

Av de totalt ca 40 000 lån och uppdrag som Riksdagsbiblioteket förmedlade under det gångna året gällde ca 40 % riksdagens ledamöter eller anställda. Ett nytt datasystem har upphandlats och stora arbetsinsatser har lagts ned på installationer och konverteringar. Systemet togs i drift under vintern 1999 och därigenom har det blivit enklare för ledamöter och tjänstemän att genom sin pc söka och beställa böcker och artiklar. Biblioteket upphandlade ett femtontal viktiga databaser som nu är tillgängliga för alla riksdagens ledamöter och anställda genom det interna datornätet. Servicen har också förbättrats genom att samtliga partikanslier under året fått möjligheter att beställa inspelningar av intressanta radio- och TV-program. Antalet inköp av böcker och andra publikationer hade ungefär samma omfattning som föregående år (ca 15 000 volymer). Omfattningen av antalet prenumerationer på tidningar, tidskrifter och årsböcker låg också på ungefär samma antal som 1997

(ca 2 000 prenumerationer). Biblioteket har genom frukostmöten med författare och aktuella samhällsdebattörer velat bidra till ledamöternas kontakter med kultur- och samhällsdebatten. Frukostmötena sker i samarbete med föreningen Parlamentariker och kulturskapare (PAKS).

Två stora ombyggnadsprojekt startade under året för att se till att riksdagen får fler övernattningsbostäder för ledamöterna. Det ena projektet gäller ett ombyggnadsprojekt som görs tillsammans med Postfastigheter AB. Det projektet kommer att ge ett tillskott på 31 lägenheter i kvarteret. Kvasten (hörnet Norrlandsgatan/Mäster Samuelsgatan). Det andra projektet gäller ombyggnaden av kvarteret. Aurora 2 i Gamla stan, där det kommer att bli 53 lägenheter. Samtliga lägenheter skall vara klara för inflyttning hösten 1999. Då har riksdagen sammanlagt 196 övernattningsbostäder och därmed kan behovet vara täckt. Renoveringen av ledamotshuset har fortsatt.

Under året invigdes minnesmärket över Raoul Wallenbergs gärning. Projektet med kvinnokonst slutfördes. Dessutom gjordes vissa kompletterande inköp för utskottens sessionssalar och i samband med renoveringen av ledamotshuset. Antalet konferenser och sammanträden i riksdagens lokaler fortsatte att öka och steg med 22 % till 4 504.

För att ytterligare förbättra interninformationen introducerades ett intranät i samband med att riksdagen öppnade i september. Ett betydande arbete lades ned på förberedelserna. Målet med intranätet är att än bättre och snabbare kunna hålla ledamöter och anställda à jour med vad som händer i riksdagen och att det skall gå lätt att söka dokument och information på intranätet.

För att underlätta transporterna och för att förbättra arbetsmiljö och säkerhet gjordes en stor ombyggnad av godsmottagningen. Ombyggnaden blev klar under våren.

Sedan drygt ett år finns en funktion för att samordna upphandlingar och inköp inom riksdagsförvaltningens enheter.

Säkerheten har förbättrats, bl.a. genom installationer av passagespärrar i ledamotshusets entré och installationen av s.k. pollare vid valvbågarna vid huvudentrén på Riksgatan. Dessutom har en total revision och översyn av alla fasta brandskyddsinstallationer gjorts. Hot har riktats mot riksdagen och mot några ledamöter. Särskilda säkerhetsåtgärder har därför vidtagits tillsammans med andra myndigheter. Utbytet av den automatiska brandlarmsanläggningen har fortsatt i delar av riksdagens lokaler.

Decentraliseringen av ekonomiadministrationen har fortsatt och personalresurserna har därigenom kunnat utnyttjas bättre. Genom olika insatser har ekonomiadministratörernas utbildning höjts och den behöver höjas ytterligare de kommande åren. Det beror på att nya regler, bl.a. nya EU-regler, gör ekonomiadministrationen alltmer komplex. Samtidigt eftersträvar riksdagen en fortsatt decentralisering. Avtalet med resebyrån inom riksdagen har omförhandlats på grund av sänkningar av flygets provisioner. Ett nytt datasystem för verksamhetsplaneringen har tagits fram. Verksamhetsplaneringen sker enligt den s.k. nollbasmetoden. Metoden innebär att riksdagsförvaltningen omprövar hela sin verksamhet från grunden i samband med budgetarbetet.

”Riksdagsförvaltningen skall genom aktiv information verka för att allmänhetens intresse för och kunskaper om riksdagen och dess arbete ökar.”

Information till allmänheten

Efterfrågan på snabb och korrekt information om riksdagens arbete från allmänhet, skolor och medier fortsätter att öka. Det informationsbehovet möter riksdagen på olika sätt.

Riksdagens annonsering förändrades under året. Den är nu betydligt mer rikstäckande och mer inriktad på information om vilka debatter som planeras och hur man kan få frågor om riksdagen besvarade.

Antalet telefonfrågor från allmänheten till informationsenhetens telefonupplysning var drygt 25 000, en minskning med ca 1 000 samtal jämfört med föregående år. Samtidigt skedde en fördubbling av antalet frågor per e-post. Andra e-postfrågor till riksdagsförvaltningen ökade med nära 75 % jämfört med föregående år.

I oktober öppnades ett nytt 020-nummer (020-349 900) till Riksdagen Direkt. Därmed går det att utan kostnad ringa och lyssna på kammardebatter, utskottsutfrågningar och aktuell information som talats in. Innan 1998 var slut hade 6 000 samtal nått numret.

Till 350 mottagare har 130 pressmeddelanden skickats ut, främst om arbetet i utskott och kammare samt om talmannens aktiviteter. Det är betydligt fler än under föregående år. En utvärdering visar att pressmeddelandena är uppskattade av redaktionerna.

Under året har pressansvariga inom informationsenheten arbetat aktivt gentemot massmedierna genom pressmeddelanden, personliga kontakter, telefonsamtal och kurser för att öka intresset för och kunskapen om riksdagens arbete. En mängd massmediekontakter har även utskotten och förvaltningskontoret haft för att ge medierna god service.

För första gången anordnades en valvaka vid riksdagsval i riksdagens lokaler. TV och radio direktsände valvakan från riksdagen. Sammanlagt var omkring 450 journalister ackrediterade. En utvärdering visar att de praktiska arrangemangen fungerade utmärkt, men att vissa TV-bolag var missnöjda med att endast tre partier förlade sina valvaker till riksdagen.

Införandet av riksdagens databaserade diarieföringssystem Riksdia startade. Utbyggnaden fortsätter och målet är att 20 diaries skall bli ett enhetligt diarium för hela riksdagen.

Tidningen Från Riksdag & Departement (R&D) fick under 1998 i uppdrag att även bevaka beslutsprocessen inom EU. R&D har redovisat en rad beslut, rapporterat från toppmöten inom EU och även beskrivit för Sverige viktiga frågor i ett tidigt skede av behandlingen inom EU. Tidningens huvuduppgift är att rapportera om beslutsprocessen inom regering och riksdag i Sverige. R&D har kommit ut med 38 nummer under året. Upplagan var ca 20 000 exemplar, vilket är en viss minskning jämfört med året före.

Utvecklingen av riksdagens webbplats har fortsatt. Riksdagens dokument publiceras snabbt och användarvänligt, och på löpsedeln får besökarna aktuell information. Under 1998 fördubblades antalet besök på webbplatsen, som detta år för första gången översteg en miljon. Valet bidrog till att öka antalet besökare på webbplatsen. Temasidan inför valet hade 28 000 besök och den var därmed en av de mest besökta sidorna sedan webbplatsen startade 1996. En populär nyhet har varit en frågesport om riksdagen. Från hösten 1998 blev det möjligt att via e-post prenumerera på sammanfattningar av riksdagens beslut, *Beslut i korthet*. På kort tid hade drygt 1 600 användare bland allmänhet, medier, organisationer och myndigheter anmält sig som prenumeranter. Också den externa användningen av riksdagens publika databaser, Rixlex, ökade mycket kraftigt under året. En trolig förklaring är att databaserna med webbgränssnitt blivit enklare att använda.

Även till EU-upplysningen har antalet besökare på webbplatsen fördubblats, liksom antalet frågor via e-post. Frågorna per telefon har i stället minskat till strax över 9 000 om året. Därtill kommer de telefonbeställningar av EU-upplysningens material som fångats upp genom den under året installerade talsvarsdatorn. Databasen EUSVAR har förts över till en ny datamiljö för publicering på riksdagens webbplats. Nyhetsbevakningen av EU:s institutioner har blivit intensivare.

Sverige Direkt har sin redaktion i riksdagen. Sverige Direkt är ett projekt med en gemensam webbplats för den offentliga sektorn som ger en överskådlig presentation av den samhällsinriktade informationen hos kommuner, landsting, regering och riksdag. Antalet besök fördubblades under 1998.

Riksdagsbiblioteket har på vardagar varit öppet för allmänheten och ca 16 000 externa lån förmedlades. Ett stort antal telefonfrågor från allmänhet, bibliotek och myndigheter besvarades. I samband med kulturhuvudstadsåret hade Riksdagsbiblioteket flera evenemang, däribland tre historiska soaréer

och frukostmöten med författarna Jerzy Einhorn, Majgull Axelsson och Maja Hagerman.

1998/99:RFK1

Satsningen på att hinna i kapp med att ta fram registerdelen, som underlättar möjligheterna att hitta i riksdagstrycket, var lyckosam. Register för de två riksmötena 1995/96 och 1996/97 togs fram under 1998.

Plenisalens åhörarläktare fick fler platser genom en ombyggnad sommaren 1998. För rullstolsburna åhörare mer än dubblerades antalet åhörarplatser. Plenisalen fick också ett visningsrum. Därifrån kan riksdagens ledamöter och guider berätta och visa vad som händer i kammaren samtidigt som plenum pågår. Vid ombyggnaden kunde också TV-bolagens önskemål om fler kamerateplatser och mindre och modernare TV-kameror uppfyllas.

Nära 100 000 personer deltog i organiserade besök i riksdagen. Därmed nåddes åter det besökstak som gällt under de senaste åren. Av besökarna var omkring hälften elever som deltog i ett fördjupat skolprogram eller i en rundvandring, ofta tillsammans med en ledamot.

Infocentrum på Västerlånggatan hade i genomsnitt cirka tusen besökare i veckan. Där ökade antalet EU-frågor markant. Verksamheten utvärderades under året. Utvärderingen visade att över 90 % var mycket nöjda med sitt besök och att de gärna ville återkomma.

För fjärde gången arrangerade riksdagen Öppet hus under en lördag i februari. Ca 6 000 besökare kom. De kunde bl.a. lyssna på debatter, träffa ledamöter och besöka utskott.

Den 15 maj arrangerades Ungdomens riksdag för första gången i riksdagen. Omkring 70 gymnasieklasser var representerade av 210 elever. Eleverna fick under realistiska former pröva på arbetet som ledamot. Klasserna hade kvalificerat sig genom att skriva motioner som var underlag för arbetet i utskotten och i ärendedebatten. Den utvärdering som gjordes av Ungdomens riksdag visar att 97 % av lärare och elever var mycket positiva till projektet.

En fortsatt satsning på förstagångsväljare och deras lärare har gjorts. Satsningen på pedagogiskt skolmaterial har fortsatt. Till den satsningen hör en interaktiv cd-rom, *Våga välja väg till riksdagen*. Meningen är att den skall öka insikten om hur det politiska arbetet i riksdagen praktiskt går till. För lärare och högskolestuderande har informationsenheten genomfört drygt 1 000 kursdagar, dvs. i ungefär samma omfattning som år 1997. Kurserna är mycket efterfrågade och väntelistan är därför lång. För journalister och informatörer har 300 kursdagar hållits. Två tredagarskurser för bibliotekarier från hela landet har genomförts för att öka möjligheten för bibliotekarierna att ge biblioteksbesökare korrekt information om riksdagsarbetet och riksdagstrycket.

”Riksdagsförvaltningen skall skapa goda förutsättningar för riksdagens engagemang i det internationella parlamentariska arbetet.”

Det internationella parlamentariska arbetet

Riksdagens internationella kontakter fortsätter med samma intensitet. För stora delar av riksdagens förvaltning är internationaliseringen ett påtagligt inslag i arbetet. EU-medlemskapet är en förklaring och unga demokratiers

behov av stöd en annan. Ofta efterfrågar de nya demokratierna handfast kunskap om sådant som hur en budget fastställs eller massmediernas roll i ett öppet samhälle. Det finns också ett direkt erfarenhetsutbyte mellan tjänstemän i olika parlament. Mycket av det internationella arbetet sker på ett vardagligt plan genom e-post, per telefon eller genom besök. Annat arbete har en mer officiell karaktär.

Europarådets talmanskonferens i juni 1998 hölls i riksdagen under värdskap av riksdagens talman. Konferensen samlade närmare sextio talmän. Riksdagens talman har tillsammans med en delegation från riksdagen besökt Australien, Storbritannien och Spanien. Talmannen har också deltagit i internationella möten i Österrike, Indien och Sydafrika. Mötet i Sydafrika var ett möte för kvinnliga talmän. Under det gångna året var talmannen värd för talmansbesök från Danmark, Sydafrika, Österrike och Laos. Talmannen har också tagit emot statschefer från flera länder, PLO:s ledare och Nobels fredspristagare i riksdagen.

Europarådets parlamentariska församling har under 1998 som vanligt hållit fyra delsessioner och haft ett stort antal utskottsmöten. Omfattande förberedelser har skett för en genomgripande förnyelse av organisationen inför millennieskiftet samt för högtidlighållandet under 1999 av rådets 50-årsjubileum.

Riksdagens internationella kansli medverkade som vanligt vid de internationella parlamentariska församlingarnas konferenser där riksdagen deltar. Dessutom deltog riksdagen bl.a. i en parlamentarisk Östersjökonferens i Lübeck och i en arktisk parlamentarikerkonferens i norra Ryssland.

Under 1998 tecknade riksdagsförvaltningen ett avtal med den vietnamesiska nationalförsamlingens administration om ett treårigt samarbete, för att stärka nationalförsamlingens arbete när det gäller information och uppföljning. Sida finansierar samarbetet som kommer att engagera personal från en rad olika enheter inom riksdagsförvaltningen. Riksdagen har också träffat ett avtal med förvaltningen i det ryska federationsrådet om tjänstemannasamarbete.

Riksdagen har tagit emot en rad studiebesök från andra länders parlament. Vid det svenska riksdagsvalet 1998 fanns delegationer från sex länder i riksdagen: Malawi, Botswana, Ukraina, Moldova, Filippinerna och Ryssland. I riksdagen hölls också delar av ett av Sida finansierat seminarium om parlamentarisk demokrati för parlamentariker och tjänstemän. En stor del av deltagarna var från Latinamerika. Seminariet engagerade riksdagsledamöter och tjänstemän från flera av riksdagens enheter. Riksdagen har även medverkat med föreläsare vid ett seminarium i Georgien, vid ett EU-integrationsseminarium i Polen och med valobservatörer vid parlamentsval runt om i världen.

Medlemmarna i Nordiska rådets svenska delegation har under året deltagit i ett stort antal möten i rådets olika organ. Till de viktiga konferenser som genomförts hör miljötemakonferensen "Norden – bärkraftig region inför 2000-talet: Vi kan – vill vi?". Konferensen hölls i Göteborg och hade 500 deltagare. I samarbete med Unicef arrangerade rådet konferensen "BARNforum" i Stockholm. Bland de 200 deltagarna var 50 ungdomar från de nordiska länderna, Baltikum och Ryssland.

Utskotten och EU-nämnden deltog i olika avseenden i den internationella verksamheten, dels genom att ta emot åtskilliga delegationer från andra länders parlament, dels genom att ta emot svenska och utländska besök. Utskottens utrikes resor innebar främst besök i Central- och Östeuropa samt i övriga nordiska länder.

Internationellt arbete på enhetsnivå

Riksdagsbiblioteket är depåbibliotek för EU och FN. Dessutom tillhandahåller biblioteket publikationer från ett trettiotal internationella organisationer. Det finns en tydligt ökad efterfrågan på detta material. Genom att byta tryck med ett tjugotal parlament erhåller biblioteket utländskt parlamentstryck, lagsamlingar och annat officiellt tryck. Under året slutfördes projektet med att göra en svensk version av Eurovoc, som är ett indexerings- och sökverktyg. Eurovoc används bl.a. inom Europaparlamentet.

Riksdagsförvaltningens anställda har tagit emot och informerat åtskilliga besökare från andra länders parlament om verksamheten i riksdagen. Riksdagen har också aktivt medverkat i biståndsprojekt som gällt datorisering av parlament.

Utredningstjänstens samarbete med andra parlament och internationella organisationer fortsatte att växa under året. Ett stort antal ofta tidskrävande frågor om svenska förhållanden har besvarats. Frågorna rör ofta riksdagens arbete och lagstiftningsprocessen. Parlamentens internationalisering och ledamöternas ökade internationella kontakter gör att kravet på kontakter med andra parlament m.m. ökar.

Samarbetet inom ramen för ECPRD (*European Centre for Parliamentary Documentation and Research*) syftar till att underlätta samarbetet och informationsutbytet mellan tjänstemän vid parlamenten i Europa. Till denna verksamhet bidrar riksdagen med sitt kunnande och får i gengäld del av andra parlaments kunskaper.

Resultaträkning (kr)

Intäkter	1998	1997
Intäkter av anslag	1 016 240 282	893 137 376
Intäkter i verksamheten	46 059 096	43 546 661
Intäkter av bidrag	0	1 354 040
Övriga intäkter	6 198 554	4 838 434
Summa intäkter	1 068 497 932	942 876 511

Verksamhetens kostnader		1998	1997
Kostnader ledamöter och personal			
Ersättning till ledamöter inkl. arbetsgivaravgift	Not 1	- 215 365 264	-204 844 773
Ersättning till f.d. ledamöter		-48 531 960	-44 382 826
Lön till personal inkl. arbetsgivaravgift m.m.	Not 1	-202 649 245	-192 491 480
Övriga kostnader ledamöter och personal		-89 603 565	-92 913 048
Summa verksamhetens ledamöter och personal		-556 150 034	-534 632 127
Fastighetskostnader		-44 927 152	-43 972 584
Driftskostnader	Not 2	-143 742 461	-117 615 070
Summa verksamhetens kostnader		-744 819 647	-696 219 781
Avskrivningar	Not 3	-49 960 460	-47 556 033
Summa kostnader inkl. avskrivningar		-794 780 107	-743 775 814
Finansnetto	Not 4	6 875 589	5 083 247

Bidrag		1998	1997
Bidrag till partier m.fl.	Not 5	-223 855 749	-186 055 092
Bidrag internationella delegationer		-13 728 809	-12 374 953
Summa bidrag		-237 584 558	-198 430 045
Årets kapitalförändring	Not 6	43 008 857	5 753 899

Tillgångar		1998-12-31	1997-12-31
Kontantkassa		50 000	50 000
Räntekonto		195 645 591	145 860 714
Kundfordringar	Not 7	5 167 267	3 104 098
Övriga fordringar		11 631 753	12 493 568
Lager		2 436 031	1 982 279
Summa omsättningstillgångar		214 930 642	163 490 659
Periodavgränsningsposter	Not 8	11 774 008	14 529 853
Avräkning med Statsverket	Not 9	-151 338 001	-107 065 682
Anläggningstillgångar	Not 10		
Tekniska anläggningar		8 956 968	10 258 088
Inventarier		83 803 211	66 763 014
Byggnader		883 415 910	906 230 146
Pågående anläggningar		67 783 986	17 270 820
Mark		98 217 760	98 217 760
Summa anläggningstillgångar		1 142 177 835	1 098 739 828
Summa tillgångar		1 217 544 484	1 169 694 658
Skulder och myndighetskapital			
Leverantörsskulder	Not 11	39 080 162	36 933 433
Övriga skulder	Not 12	21 570 250	19 451 426
Summa kortfristiga skulder		60 650 412	56 384 859
Periodavgränsningsposter	Not 13	19 446 049	18 870 633
Summa skulder		80 096 461	75 255 492

Myndighetskapital	Not 14		
Invärderat kapital		758 072 954	766 869 771
Balanserad kapitalförändring		336 366 212	321 815 496
Årets kapitalförändring		43 008 857	5 753 899
Summa myndighetskapital		1 137 448 023	1 094 439 166
Summa skulder och kapital		1 217 544 484	1 169 694 658

Anslagsredovisning tkr

Redovisning mot statsbudgetens utgiftsanslag

No- menkla- tur	Benämning	Tilldelade medel anslagsdirektiv 1998	Ingående överfört 1998	Summa tilldelat 1998	Utfall nettoutgift 1998	Förbrukat nettoutgift 1998	Utfall överfört 1998	Utgift 1997
	Ramanslag							
B 1	Riksdagens ledamö- ter och partier m.m.	460 000	8 403	468 403	432 223	92 %	36 180	420 033
B 2	Riksdagens förvalt- ningskostnader	460 000	70 526	530 526	438 910	83 %	91 616	359 148
C 4	Stöd till politiska partier	112 800	39 676	152 476	140 513	92 %	11 963 ¹	105 524
	Reservationsanslag							
A 2	Riksdagsutskottens resor utom Sverige		11 256	11 256	1 901	17 %	9 355	4 611
A 4	Riksdagens byggna- der		23 577	23 577	2 693	11 %	20 884	3 821
Total		1 032 800	153 438	1 186 238	1 016 240	86 %	169 998	893 137

Kommentar: Under avsnittet "ekonomisk översikt" framgår förklaringar till det relativt stora anslagssparandet för 1998.

¹ Enligt regleringsbrev (JU 97/6747) får 7 260 000 kronor överföras till 1999.

Drift	Spec. 1998	1998	Spec. 1997	1997
Kostnader exkl. avskrivningar		-744 819 647		-696 201 736
Bidrag		-237 584 558		-198 430 045
Summa kostnader		-982 404 205		-894 631 781
Finansiering				
Intäkter från verksamheten	46 059 096		43 546 661	
Intäkter av bidrag	0		1 354 040	
Övriga intäkter				
+ finansnetto	13 074 143	59 133 239	9 921 681	54 822 382
		-923 270 966		-839 809 399
Anslagsmedel som erhållits från driften		922 841 816		842 456 656
Över-/underskott som erhållits från driften		-429 150		2 647 257
Ökning (-) av lager	-453 752		-224 385	
Minskning (+) kortfristiga fordringar	1 554 490		-14 338 510	
Ökning (+) kortfristiga skulder	4 840 967	5 941 705	-7 262 031	-21 824 926
Kassaflöde till/från drift		5 512 555		-19 177 669
Investeringsverksamhet				
Investeringsutgifter		-93 398 467		-50 680 720
Tillförda driftsmedel via stats- budgeten		93 398 467		50 680 720
Kassaflöde från investeringar		0		0
Förändring av likvida medel		5 512 555		-19 177 669

Not	1998	1997
Likvida medel vid årets början	38 845 033	58 022 702
Ökning (+)/minskning (-) av kassa	0	-50 000
Ökning (+)/minskning (-) räntekonto	49 784 876	32 069 691
Ökning (+)/minskning (-) bankmedel	0	0
Ökning (+)/minskning (-) av fordran på Statsverket	-44 272 319	-51 197 360
Summa förändring av likvida medel	5 512 555	-19 177 669
Likvida medel vid årets slut	44 357 590	38 845 033

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt förordningen om myndigheters årsredovisning (1996:882) vilken antagits i tillämpliga delar (Riksdagens förvaltningskontors författningssamling 1996:3). Årsbokslutet upprättas i enlighet med bokföringsförordningen (SFS 1979:1212). Tillgångar har värderats till anskaffningsvärden. Beloppen anges i kronor där inget annat har angetts. Riksdagen tillämpar månadsvis avskrivning som belöper på 3 år för datorer, 5 år för samtliga inventarier/investeringar med vissa undantag, 10 år för tekniska anläggningar och vissa maskiner samt 50 år på fastigheter. Beloppen inom parentes avser jämförelsetal för 1997. Ersättningar till ledamöter och personal: En ny princip har införts under 1998 vad avser redovisning av arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifterna ingår i ersättningar till ledamöter och lön till personal.

Not 1 Ersättning till ledamöter och personal

Posterna är till skillnad från föregående år redovisade inklusive arbetsgivaravgifter. Fördelningen av ersättning till ledamöter är: lön 142 505 350 kr (135 985 952 kr), lagstadgad arbetsgivaravgift 49 278 705 kr (45 836 840 kr) samt kostnadsersättningar 23 581 209 kr (23 021 981 kr). Den stora ökningen av lön till personal beror bl.a. på att man övertagit personal för fastighetsdrift från Fastighetsverket.

Not 2 Driftskostnader

I huvudsak beror ökningen på riksdagsvalet under hösten. Då inköptes mobiltelefoner och faxar m.m. som kostnadsfördes med hela beloppet och dessutom tillkommer konsulttjänster och datakommunikationskostnader.

Not 3 Avskrivningar	1998	1997
Tekniska anläggningar	2 179 637	1 992 400
Inventarier	6 977 050	5 719 652
Datorer och nätverk	17 391 382	16 630 360
Byggnadsinventarier	281 588	353 744
Fordon	316 568	295 281
Byggnader	22 814 236	22 564 596
Summa	49 960 460	47 556 033

Ränteintäkter på räntekonto i riksgälden 6 814 686 kr (5 098 142 kr) samt bl.a. räntekostnader 39 861 kr (14 495 kr).

Not 5 Bidrag till partier m.fl.

Partistöd 140 512 601 kr (105 524 252 kr). Partistödet för 1997 motsvarade tre kvartal på grund av ändrade periodiseringar och utbetalningar. Bidrag till partigrupperna i riksdagen har utbetalats med 81 281 798 kr (80 217 840 kr). Bidrag till bl.a. Stiftelsen Sveriges Nationaldag 300 000 kr (300 000 kr).

Not 6 Kapitalförändring	1998	1997
Investeringar	93 398 467	50 680 720
Avskrivningar	-49 960 460	-47 556 033
Summa förändring av periodiseringsposter	-429 150	2 629 211
Summa	43 008 857	5 753 898

Not 7 Kundfordringar

Kundfordringar statliga myndigheter 1 207 434 kr (352 343 kr), övriga kundfordringar 3 959 833 kr (2 751 755 kr).

Not 8 Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader 9 897 068 kr (9 411 371 kr), upplupna intäkter 1 755 542 kr (4 997 084 kr). I förra årets bokslut var försäkringen avseende Villa Bonnier upptagen som en finansiell post (121 398 kr). Detta har ändrats beroende på att posten rätteligen är en förutbetalad kostnad som skall periodiseras under totalt 50 år.

Not 9 Avräkning med Statsverket	1998	1997
Avräkning med Statsverket IB	-107 065 682	-55 868 321
Avräkning statsbudgeten totalt	1 016 240 282	893 137 376
Anslag som tillförts räntekonto	-920 000 000	-804 283 094
Transaktioner via icke ränteflöde	2 693 324	3 584 097
Transfereringar	-140 512 601	-143 635 740
SUMMA, anslag+transfereringar	-1 057 819 277	-944 334 737
Årets avräkning med Statsverket	-44 272 319	-51 197 369
Avräkning med Statsverket UB	-151 338 001	-107 065 682

Not 10 Materiella tillgångar, Investeringsutgifter	1998	1997
Tekniska anläggningar	704 865	297 280
Inventarier	32 549 458	24 014 293
Byggnader	60 144 144	26 369 147
Summa investeringsutgifter	93 398 467	50 680 720

Huvuddelen av investeringsökningen är hänförlig till renovering av fastigheter i kvarteren Aurora och Kvasten 8.

	1998		
	Anskaffningsvärde	Ack.avskrivning	Bokfört värde
Summa tekniska anläggningar	17 994 520	9 037 551	8 956 968
Inventarier	39 509 633	26 213 149	13 296 484
ADB-utrustning	155 924 624	103 731 762	52 192 862
Byggnadsinventarier	2 834 722	1 382 152	1 452 570
Fordon	1 931 400	1 098 810	832 590
Konst	16 028 703	0	16 028 703
Summa inventarier	216 229 082	132 425 873	83 803 209

	1998		
Byggnader	Anskaffningsvärde	Ack.avskrivning	Bokfört värde
Invärderat byggnadsvärde	840 426 279	-221 972 169	618 454 110
Anskaffning/Ombyggn. fr.o.m. 1993	283 302 624	-18 340 824	264 961 800
Summa byggnader	1 123 728 903	-240 312 993	883 415 910

Bokfört värde fastigheter	1998	1997
Inga nya invärderingar under 1998	981 633 670	1 004 447 906

Taxeringsvärde fastigheter		
Inga nya invärderingar under 1998	78 615 405	64 682 000

Delposter för 1998

Aurora	24 400 000
Iason, 1/2 tax.värdet	8 500 000
Ormsaltaren	14 543 000
Milon	8 737 000
Kvasten, 1/2 tax.värdet	11 199 405
Delsumma	67 379 405
Uppräkning faktor 1,2	11 236 000
Summa	78 615 405

Flertalet av fastigheterna är taxerade som specialenhet 828 allmän byggnad, vilket innebär att de inte åsatts något taxeringsvärde.

Not 11 Leverantörsskulder

Varav till statliga myndigheter 1 041 352 kr (5 799 524 kr).

Not 12 Övriga skulder

Består i huvudsak av källskatt 11 317 716 kr (10 103 374 kr), skuld till Riksskatteverket, arbetsgivaravgifter 8 239 707 kr (7 754 373 kr) och utgående moms 969 095 kr (702 524 kr).

Not 13 Periodavgränsningsposter

Semester och kompledighetsskuld inkl. arbetsgivaravgifter 15 452 696 kr (14 755 066 kr), upplupen särskild löneskatt 1 689 552 kr (1 469 662 kr), förutbetalda hyresintäkter 2 303 801 kr (2 645 905 kr).

Not 14 Myndighetskapital

Förändring av Myndighetskapital	Invärderat kapital kap.	Balanserad förändring	Årets kapital förändring
Belopp vid årets ingång	766 869 771	321 815 496	5 753 899
Disposition av årets kapitalförändring 1997	-8 796 817	14 550 716	-5 753 899
Årets kapitalförändring 1998			43 008 857
Belopp vid årets utgång	758 072 954	336 366 212	43 008 857

	1998	1997	1996	1994/95	1993/94
Låneram hos Riksgäldskontoret	28 600 000	48 000 000	0	0	0
Kontokredit hos Riksgäldskontoret	92 000 000	80 500 000	74 000 000	70 000 000	53 000 000
Maximalt utnyttjad under året	0	0	0	0	0
Beviljad anslagskredit	23 000 000	32 700 000	15 500 000	12 400 000	11 500 000
Utnyttjad anslagskredit under året	0	0	0	0	0
Utgående reservationer	30 238 069	34 832 860	43 265 097	75 223 847	80 657 963
Anslagssparande (utgående överföringsbelopp, ramanslag)	91 616 507	70 526 291	52 596 971	6 695 771	19 833 760
Summa utgående reservationer och anslagssparande	121 854 576	105 359 151	95 862 068	81 919 618	100 491 723
Ränteintäkter på räntekonto	6 814 686	5 098 142	4 727 556	4 364 425	4 120 000
Medeltal anställda under året	587	573	560	522	498
Antal årsarbetskrafter	524	511	495	471	438
Driftskostnad per årsarbetskraft*	763 902	723 700	678 200	682 800	632 200
Årets kapitalförändring	43 008 857	5 753 898	23 103 810	121 676 000	62 768 000
Invärderat kapital	758 072 954	766 869 771	794 365 126	814 360 708	849 525 968
Balanserad kapitalförändring	336 366 212	321 815 496	243 449 935	101 778 802	1 693 667

* Med driftskostnad avses personalkostnader, lokal- och fastighetskostnader exklusive avskrivningar samt övriga driftskostnader enligt resultaträkningen. Detta nyckeltal skiljer sig från andra myndigheter på grund av riksdagens speciella verksamhet där lokaler tillhandahålls för riksdagsledamöter och partigrupper.

Förvaltningsstyrelsens ledamöters övriga uppdrag i 1998/99:RFK1
 aktiebolagsstyrelser eller styrelser/råd för statliga
 myndigheter

Namn/övriga uppdrag	Uppdrag	Datum	Kontant bruttolön m.m. från riksdagen 1998
Birgitta Dahl (s)	Ordförande	1/1–31/12	1 013 553 kr
Mats Lindberg (s)	Vice ordförande	1/1–31/12	454 555 kr
SorbIndustri AB, Skellefteå, ledamot; KonfTel AB, Umeå, ledamot; A.H. Småföretagsinvest AB, Stockholm, ledamot; Vägverket, Borlänge, ledamot			
Inger René (m)	Suppleant	1/1–5/10	407 183 kr
	Ledamot	5/10–31/12	
Datainspektionen, ledamot			
Irène Vestlund (s)	Ledamot	1/1–5/10	292 417 kr
Svensk Slöjd AB, ordförande; Exportkontrollrådet, ledamot			
Jarl Lander (s)	Suppleant	1/1–5/10	399 586 kr
	Ledamot	5/10–31/12	
Torsby Bostäder AB, ordförande; Skattemyndigheten i Värmlands län, ledamot; Post & Telestyrelsen, ledamot			
Rolf Dahlberg (m)	Ledamot	1/1–5/10	341 355 kr
AB Trav & Galopp, ledamot; Lantmäteriverkets styrelse, ledamot; Länsstyrelsen, Gävleborg, suppleant;			
Per Olof Håkansson (s)	Ledamot	1/1–5/10	362 252 kr
AB Vin & Sprit, ledamot; SABO AB, ordförande; SABO Förlags AB, ordförande; Sveriges Byggnadsingenjörers Service AB, ordförande; AB Östersjöterminalen, ordförande; AB Trelleborgshem, suppleant; Nordiska Investeringsbanken, ledamot av kontrollkommittén			
Marianne Jönsson (s)	Ledamot	5/10–31/12	388 892 kr
Socialstyrelsen, ledamot; Handikappombudsmannens råd, ledamot			
Elving Andersson (c)	Ledamot	1/1–5/10	341 041 kr
Länsstyrelsen, Göteborgs och Bohus län, ledamot			
Gullan Lindblad (m)	Ledamot	1/1–5/10	382 271 kr
Socialstyrelsen, ledamot; Länsstyrelsen, Värmlands län, ledamot			
Ingrid Burman (v)	Ledamot	5/10–31/12	396 791 kr
Samhall Aros AB, suppleant; Länsstyrelsen, Uppsala län, suppleant			

Namn/övriga uppdrag	Uppdrag	Datum	Kontant bruttolön m.m. från riksdagen 1998
Carl-Johan Wilson (fp)	Ledamot	1/1–5/10	363 298 kr
Nämnden för personalvård för totalförsvarspiktiga, ledamot; Statens konstmuseer, vice ordförande			
Harald Bergström (kd)	Ledamot	5/10–31/12	94 984 kr
Eva Zetterberg (v)	Ledamot	1/1–5/10	405 291 kr
Sida, ledamot; Skarpnäcks Folkhögskola, ledamot; Exportkontrollrådet, ledamot			
Knut Billing (m)	Ledamot	5/10–31/12	466 696 kr
Systembolaget, suppleant; Boverket, ledamot			
Eskil Erlandsson (c)	Ledamot	5/10–31/12	418 622 kr
Ljungby Energi AB, vice ordförande; Ljungby Energinät AB, vice ordförande; Föreningssparbanken, Ljungby, vice ordförande; Kraftaktörerna i Sydvästra Sverige AB, suppleant; Jordbruksverket, ledamot; Naturvårdsverket, ledamot; Länsstyrelsen, Kronobergs län, ledamot			
Anita Johansson (s)	Suppleant	5/10–31/12	382 550 kr
Per Bill (m)	Suppleant	5/10–31/12	382 837 kr
Martin Nilsson (s)	Suppleant	5/10–31/12	406 666 kr
Sven Hultström (s)	Suppleant	1/1–31/12	386 582 kr
Riksbanksfullmäktige, ordförande			
Sinikka Bohlin (s)	Suppleant	1/1–5/10	455 998 kr
Riksbanksfullmäktige, suppleant; Skogsstyrelsen, ledamot; Smittskyddsstyrelsen, ledamot			
Lars Bäckström (v)	Suppleant	5/10–31/12	393 070 kr
Bohuslandstinget, ledamot			
Roland Larsson (c)	Suppleant	1/1–5/10	320 297 kr
Länstidningen Östergötland AB, ordförande; SKI, ledamot			
Chatrine Pålsson (kd)	Suppleant	5/10–31/12	392 466 kr
Landstinget i Kalmar län, ledamot; Statens medicinetiska råd, ledamot; Gentekniknämnden, ledamot			
Rose-Marie Frebran (kd)	Suppleant	1/1–5/10	427 201 kr
Svenska Penningspel AB, ledamot; Högskolan i Örebro, ledamot; Gentekniknämnden, ledamot; Presstödsnämnden, ledamot; Nämnden mot etnisk diskriminering, ledamot			

Namn/övriga uppdrag	Uppdrag	Datum	Kontant bruttolön m.m. från riksdagen 1998
<i>Kenth Skårvik (fp)</i>	Suppleant	5/10–31/12	386 848 kr
Samhall Vinga, Mölndal, ledamot; Humanus utbildningsbolag, ordförande; Försäkringskassan i Västra Götalands län, vice ordförande; Försäkringskassaförbundet, Stockholm, ledamot			
<i>Thomas Julin (mp)</i>	Suppleant	1/1–31/12	401 426 kr
<i>Anders Forsberg</i>	Förvaltningschef	1/1–5/10	722 040 kr
<i>Lars Bergquist</i>	tf. förvaltningschef	5/10–31/12	455 057 kr

Granskning av Riksdagens förvaltningskontors årsredovisning för räkenskapsåret 1998

Revisionsavdelningen (REV) vid Sveriges riksbank har genomfört löpande och slutlig granskning av Riksdagens förvaltningskontors (RFK) räkenskaper och årsredovisning för budgetåret 1998. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Den löpande granskningen har omfattat rutinen för leverantörsfakturor och betalningar, uppföljning av tidigare påpekanden avseende lönerutinen samt granskningar av arvoden och kostnadsersättningar för nyvalda och avgående ledamöter. Årsredovisningen har upprättats enligt förordningen om myndigheternas årsredovisning och anslagsframställning respektive 3–9 §§ förordningen om myndigheters årsredovisning m.m. (1996:882). Enligt REV:s uppfattning är årsredovisningen per 1998-12-31 i allt väsentligt rättvisande.

Gunilla Werner Carlsson